

Tot recordant
Joan Margarit

Sant Jordi 2021

· Presentació i cloenda ·

Presentació de l'acte «Tot recordant Margarit»

Tot i que segueixen les restriccions perquè el covid no ens deixa tranquils, des del Club de Lectura hem pensat que seria bo organitzar un petit acte per celebrar la diada de Sant Jordi. I què millor que una lectura de poemes dedicada, principalment, a recordar la figura de Joan Margarit, el poeta mort fa poc temps. Per aquest motiu, els/les integrants del Club ens hem compromès a donar llum als seus poemes. Això no obsta perquè tothom que s'afegeixi a l'acte pugui llegir el que més li vingui de gust.

Joan Margarit estava vinculat al nostre Club. El 2013 ens va delectar amb una lectura molt personal de la seva poesia. La temporada 2016-17 vàrem incloure un dels seus poemaris entre els llibres que vàrem llegir. Havia vingut altres vegades a Cabanes, tenint en compte que la seva esposa, Mariona Ribalta, l'any 2009 va donar suport tècnic a l'elaboració del llibre "+ de 100 anys s'escola a Cabanes" que va editar la comissió d'història de l'AMPA de les escoles de Cabanes. L'Antònia i la Rosa faran una glosa de la seva vida literària.

Faré un breu repàs a la història del Club. Va néixer l'octubre de 2010 per iniciativa de Potamolls i de la mà d'en Delmar Blasco. Fa 10 anys, estem a l'onzè curs, que funciona ininterrompudament. Després d'en Delmar, l'Àngels Pellicer va ser-ne la coordinadora i aquests darrers anys jo li he pres el relleu. És una tasca agradable, senzilla i, sobretot, cooperativa. Vull dir que tothom hi fa la seva aportació: idees, contacte amb un autor, tecnologia i art per confeccionar la publicitat, paciència per un llibre que no ha agradat (això també pot passar), material d'atretzo per desenvolupar alguna activitat, especialitats culinàries per als pica piques (llàstima que ara no podem) i també bona voluntat i col·laboració d'algun fill/a o net/a quan hem hagut de fer ús dels sistemes informàtics, videoconferències, per poder-nos seguir trobant en aquest temps de pandèmia. Segur que m'oblido d'algun detall. A tots i totes moltes gràcies!

Durant aquests anys s'han llegit més de 80 llibres. Pel que fa a les activitats, han estat més de 30, la majoria organitzades pel Club, principalment presentacions de llibres de tota mena (novel·les, poemaris, llibres d'història, de natura, biografies...), vetllades poètiques, una sortida... D'altres han estat participació en algun esdeveniment per iniciativa de l'Ajuntament o d'alguna altra entitat com ara l'Institut d'Estudis Empordanesos.

No em vull allargar. Us recomano, però, que seguiu fent ús de la tecnologia i digueu al senyor Google que cerqui "Club de lectura de Cabanes". Fa goig, molt goig el que hi trobareu. L'Antònia hi té actualitzat tot el que s'ha llegit i s'ha fet, amb profusió de fotografies, vídeos i informació de tota mena.

Només em resta dir-vos que acabeu de passar un bon dia de Sant Jordi i desitjar llarga vida al Club de Lectura.

Joan Margarit, vida i obra

Joan Margarit va néixer l'any 1938, encara en plena guerra, a la Segarra. De petit, va viure a molts llocs, segons la feina del seu pare, que era arquitecte municipal, ara de Girona, ara de Rubí, ara de Barcelona. Vivia a temporades amb el pare, altres amb l'àvia, i fins als catorze anys no va viure de forma regular amb la seva mare. Això va fer que de petit tampoc no tingués amics i que el seu caràcter es forgés amb un cert individualisme.

Va ser, com el seu pare, arquitecte de professió, i cap als anys 60 va començar a escriure poesia, primer en castellà, però a partir dels anys 80, en català. Sembla que Margarit necessitava escriure poesia com a forma d'ordenar la seva experiència i el seu món interior. La seva poesia és molt sincera i connecta molt bé amb el públic. És un dels poetes actuals més llegits, fins i tot per persones que habitualment no llegeixen poesia. Els seus poemes no són previsibles, tenen sempre una sorpresa final.

Joan Margarit va morir el passat 16 de febrer i fins al darrer moment va estar treballant en el que serà el seu últim poemari, *Animal de bosc*, que apareixerà cap a l'11 de maig, quan hauria complert 83 anys.

L'obra de Margarit reflecteix idees, emocions i vivències de l'autor. La infantesa, la feina, la família, les aficions, la mort ... tot pot ser la llavor d'un nou poema o de tot un poemari com és el cas de Joana, el volum que va publicar el 2002 després de la mort de la seva filla quan tenia poc més de 30 anys. El mateix Margarit, al pròleg del llibre *Els primers freds*, ens ho explica: *Cada poema assenyala un fet en la meva vida.*

Però Margarit, a més a més, és capaç de fer-nos revivre les seves experiències amb només un o dos versos. Ho veiem al poemari *Casa de misericòrdia*, escrit després de visitar una exposició sobre la postguerra on trobem imatges tan punyents com:

els orfenats i hospicis eren durs, / però més dura era la intempèrie

i descripcions genials:

L'absència és una casa amb radiadors gelats

Al poema *Brindis* destil·la tendresa:

Veiem la nostra llum, cadascú als ulls de l'altre

I quan parla dels records tant ho pot fer amb desengany i negativitat:

l'home trenca el passat com una guardiola / i dintre no hi havia més que fosca
com d'una manera positiva:

són útils els records, / perquè així somien que ens acompanyen

Tot això ho podreu constatar als poemes que ara es llegiran.

Paraules de cloenda a l'acte de Sant Jordi del Club de Lectura dels Potamolls en record de Joan Margarit

Hem escoltat uns poemes preciosos d'en Joan Margarit, aquí a la plaça, al costat d'on ell, el 2013, va venir per fer-nos el regal d'un recital. Va ser una tarda molt intensa, plena de poemes i de música.

A mi m'ha tocat parlar d'en Joan Margarit com amic. El Joan que ens ha deixat fa tan poc i que es troba molt a faltar.

Els primers anys de coneixença, ara fa 40 anys, es dedicava més a l'arquitectura que a la poesia. Aleshores treballava d'arquitecte i també donava a classes a la facultat d'arquitectura. Tant treballava refent els pisos de l'Obra Sindical de l'Hogar del barri de La Pau, com preveia que no caigués la torre de Colom de Barcelona, com buscava solucions per la ciutat de Venècia, o calculava les estructures de la Sagrada Família, on va treballar bastants anys.

El dia que es va inaugurar la sala de les palmeres de la Sagrada Família, hi va fer un recital preciós on es van unir la seva arquitectura, la seva poesia, la música de jazz que ell adorava, amb el saxo millor del món, tocat pel seu fill Carles i també la llum de coloraines de la tarda que entraven pels vitralls i que il·luminaren les persones de la sala, a les 6 quan ja havien sortit els turistes... I van sonar tan bé els seus poemes, com avui han sonat en aquesta plaça.

Ens ha mostrat una vida plena i ens ha deixat la seva feina que feia tot sol, en un bar, en un viatge, durant les vacances davant del mar de Colera... Sempre escrivia de manera íntima i en solitari... i nosaltres també llegim la poesia en solitud i de manera íntima.

Però una vegada, aquí mateix, al Local Social, amb tota la sala plena, ens va regalar la música dels seus poemes recitats per ell mateix **AMB UNA FORÇA IMPRESSIONANT**, que segur que ho recordeu molt bé. A ell el va acompanyar el nostre Tomàs Fletxa amb unes peces de música. En Joan ens va compartir els seus poemes i nosaltres els hem compartit aquí avui. Aquest fet poètic ja no ha estat solitari, ara ha estat compartit.

Aquestes setmanes els poemes d'en Joan han estat presents a les botigues i establiments de Cabanes, perquè a cada cartell hi ha un poema diferent,. Us hi heu fixat?

Quan va morir a San Just Desvern, poble on vivia, va aparèixer una fotografia d'en Joan i un poema a cada botiga de tot el poble. He comunicat a la família el que volíem fer des del Club de Lectura en el seu record, i la seva esposa, la Mariona Ribalta en nom de la família ens ha donat les gràcies per tenir aquest record per a ell.

Hem coincidit i ens hem estimat en aquestes dècades, la coneixença es dona des de la feina compartida amb la Mariona, i he pogut gaudir de la seva amistat i dels fills: la Mònica, en Carles i la Joana... i els nets, que ja han volat cap a Alemanya i EEUU.

La Mariona és la Raquel dels poemes. Algunes persones m'ho han demanat, i és l'amiga historiadora de l'ensenyament que va ajudar a l'AMPA de les escoles de Cabanes en el moment de fer el llibre i la exposició + de 100 anys d'escoles a Cabanes.

Així que aquesta família a més d'estiuejar a Colera i venir sovint per l'Empordà, han tingut un lligam directe amb el nostre poble. Havien vingut a casa nostra per una amistat personal. La Mariona també ha estat a casa d'en Gil per saber coses de la nostra història i de l'escola.

Després de conèixer el Club de Lectura i del recital al Local Social de Cabanes va seguir la correspondència en tot el temps de la malaltia d'en Joan, i sempre va tenir un missatge, o unes paraules pel Club de lectura del que es va quedar encantat amb la nostra rebuda. En aquest nou temps, jo hi vaig perdre, doncs els llibres que em va dedicar ja no van ser per mi , sinó que eren un regal per al Club de Lectura de Cabanes.

Les últimes paraules parlant d'en Joan seran per recordar la seva filla Joana. Si haguéssiu conegut la Joana, sabríeu com ella, des de les seves capacitats diferents, va ser el pal de paller de la família i la mestra que ens va mostrar què és important i què és secundari a la vida. Quina és la veritable bellesa, com és d'important la tendresa, la confiança, l'amor, la compassió...

Es va morir als 30 anys després d'haver ensenyat a viure la vida a la família i a les persones que érem a prop. Ja havia fet la seva feina. La Joana, com el Joan, sempre estaran molt presents.

Aquesta vegada també ha estat un recital, un recital amb una veu coral cabanenca, a l'aire lliure amb un dia esplèndid i també com l'altra vegada heu vingut vosaltres de públic... i Ràdio Cabanes per fer-ne difusió i deixar-ne testimoni. Moltes gràcies a tothom.

Viuran els poemes d'en Joan i que visqui el teixit associatiu de Cabanes, el Club de Lectura de l'Associació Els Potamolls, l'AMPA de l'escola que té una vitalitat estupenda i les ganes de treballar plegats per un poble i per un món millor.